

Sygn. akt I PK 241/17

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa D. K.

przeciwko Z. R.

o wynagrodzenia za nadgodziny, diety,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 6 listopada 2018 r.,

skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w P.

z dnia 21 czerwca 2017 r., sygn. akt V Pa [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od pozwanego Z. R. na rzecz powoda D. K.
kwotę 1350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 21 czerwca 2017 r., sygn. akt V Pa [...], zmienił wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 14 kwietnia 2016 r., sygn. akt IV P [...], uwzględniając częściowo apelację pozwanego Z. R. i oddalając ją w pozostałej części (pkt I), oddalił apelację powoda D. K. (pkt II), oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt III).

Pozwany zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego pozwany w części, to jest w zakresie pkt I. Zarzucono naruszenie prawa materialnego, to jest art. 6 k.c. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 232 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie i

przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, że to na pozwanym spoczywa ciężar udowodnienia czasu pracy powoda i związanych z tym wysokości diet w sytuacji, gdy pozwany przedłożył prowadzoną rzetelnie ewidencję czasu pracy, co spowodowało, że to na powodzie, w myśl zasad ogólnych, spoczywa ciężar wykazania wskazanych przez niego ilości odbytych podróży służbowych, wysokości diety oraz należnego powodowi z tego tytułu świadczenia. Ponadto zarzucono naruszenie przepisów postępowania mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy, to jest art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez brak wyjaśnienia w uzasadnieniu kwestionowanego wyroku, w jaki sposób zostały zakwalifikowane przez Sąd drugiej instancji wykazy kwot przedłożone przez pozwanego na etapie postępowania dowodowego przed Sądami obu instancji, z których to wynika, że odbiór tych kwot został pokwitowany w okresie zatrudnienia własnoręcznym podpisem powoda.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, to jest w zakresie określenia strony procesu, na której spoczywa ciężar udowodnienia rzeczywistego czasu pracy pracownika w okresie zatrudnienia w sytuacji przedłożenia przez pracodawcę rzetelnej ewidencji czasu pracy (art. 6 k.c. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 149 k.p.). W uzasadnieniu wniosku skarżący (odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, to jest - wyroku z 5 maja 1999 r., I PKN 665/98, OSNAPiUS 2000 nr 14, poz. 535; wyroku z 4 października 2000 r., I PKN 71/00, OSNAPiUS 2002 nr 10, poz. 231; wyroku z 23 listopada 2001 r., I PKN 678/00, OSNP 2003 nr 22, poz. 538; postanowienia z 30 października 2013 r., II PK 149/13, LEX nr 1618634; oraz postanowienia z 21 maja 2014 r., I PK 24/14, Legalis nr 1385146) argumentował, że kwestia ciężaru dowodu w zakresie wykazania rzeczywistego czasu pracy pracownika oraz na kim spoczywa ciężar dowodu w przedmiocie wykazania rzeczywistego czasu pracy pracownika w celu uzyskania świadczeń ze stosunku pracy nie została dotychczas ostatecznie przesądzona w orzecznictwie sądów powszechnych oraz judykaturze Sądu Najwyższego.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powód, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, a także o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. okolicznością uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest istnienie w sprawie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Z przepisu tego jednoznacznie wynika, że potrzeba wykładni ma występować „w sprawie”, a więc ma powstać w związku z istniejącym w sprawie stanem faktycznym i prawnym, a dokonanie wykładni ma służyć właściwemu rozstrzygnięciu sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 lutego 2014 r., I PK 246/13, LEX nr 1646083, czy postanowienie Sądu Najwyższego z 20 stycznia 2016 r., I PK 90/15, LEX nr 2467080).

Skarżący, uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania potrzebą dokonania wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, oparł go na założeniu, że pozwany pracodawca przedstawił rzetelną ewidencję czasu pracy. Założenie to jest sprzeczne z ustaleniami faktycznych stanowiącymi podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku. Sąd Rejonowy ustalił, że pozwany nie posiada żadnych dokumentów, które pozwoliłyby na ustalenie rzeczywistego czasu pracy powoda, a jedynym dokumentem przedstawionym przez pozwanego były karty ewidencji pracy powoda, które – uwzględniając zasady doświadczenia życiowego oraz zeznania świadków - uznał za niewiarygodne. Sąd Okręgowy natomiast ocenił, że pozwany nie prowadził dokładnej i wnikliwej ewidencji czasu pracy powoda. Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku w zestawieniu z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do wniosku, że ewentualna sygnalizowana przez skarżącego potrzeba wykładni przepisów prawa

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów nie występuje w tej sprawie. Tym samym wyjaśnienie tych rozbieżności przez Sąd nie miałoby wpływu na wynik sprawy.

Niezależnie od powyższego, warto zauważyć, że nie można potwierdzić tezy skarżącego o występowaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów co do rozkładu ciężaru dowodu w sprawach ze stosunku pracy w przedmiocie wykazania rzeczywistego czasu pracownika w celu uzyskania świadczeń ze stosunku pracy. W tym miejscu warto wskazać na wywód Sądu Najwyższego zawarty w wyroku z 19 grudnia 2013 r., II PK 70/13 (LEX nr 1424850). Wyrok ten nie został uwzględniony przez skarżącego w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W wyroku tym Sąd Najwyższy odniósł się do przywołanego przez skarżącego we wniosku orzecznictwa Sądu Najwyższego, wyjaśniając, że w orzeczeniach tych nie chodzi o odwrócenie ciężaru dowodu, ale o możliwość wykazania przez pracownika faktu świadczenia pracy w godzinach nadliczbowych i jej rozmiaru za pomocą wszelkich środków dowodowych przewidzianych w Kodeksie postępowania cywilnego, co z kolei powoduje konieczność podjęcia przez pracodawcę inicjatywy dowodowej w celu podważenia przedstawianych dowodów. Jednocześnie Sąd Najwyższy wskazał, że w sprawach z powództwa pracownika o wynagrodzenie za godziny nadliczbowe obowiązuje ogólna zasada procesu, że powód powinien udowodnić słusność swoich twierdzeń w zakresie zgłoszonego twierdzenia, z tą jedynie modyfikacją, że niewywiązywanie się przez pracodawcę z obowiązku rzetelnego prowadzenia ewidencji czasu pracy powoduje dla niego niekorzystne skutki procesowe, wówczas gdy pracownik udowodni swoje twierdzenia przy pomocy innych środków dowodowych niż dokumentacja dotycząca czasu pracy.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., rozstrzygnięto jak w sentencji.

O kosztach wywołanych wniesieniem skargi kasacyjnej rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., art. 99 k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 w związku z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.

z 2015 r., poz. 1800 ze zm.) oraz art. 108 § 1 k.p.c. - stosowanych w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.